

Studieclub Onder Zoekers

De Hete Brij

Praktisch

- 4 bijeenkomsten van 14.30u - 17.00u in ZZIIN
- 12 oktober, 2 november, 16 november, 30 november

Doelen

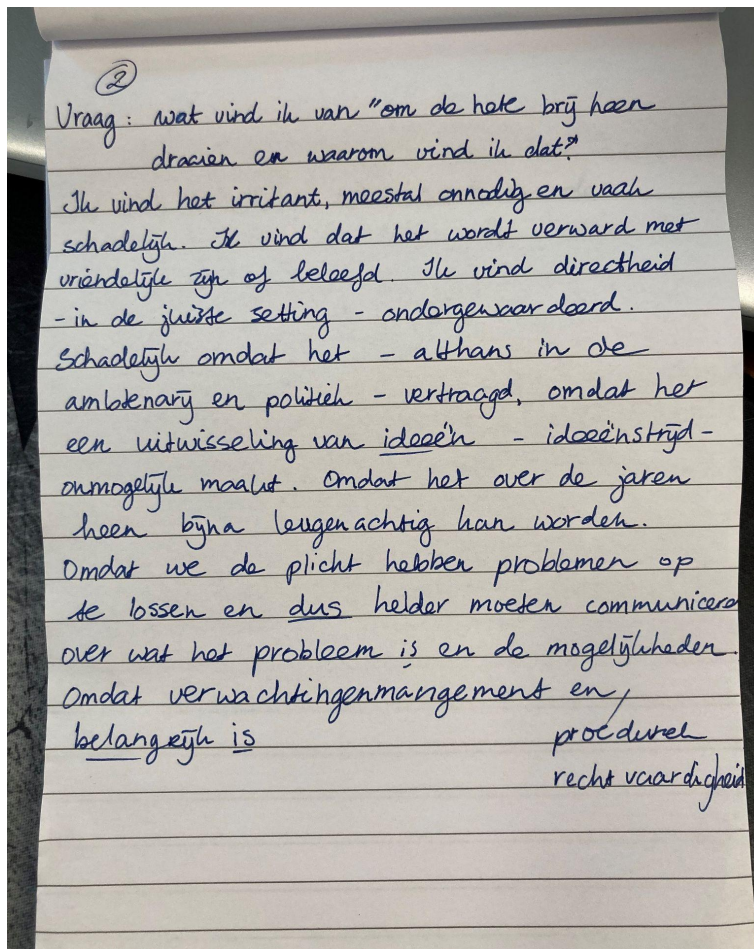
We gaan samen op **verkenningstocht**. Na afloop:

- Hebben we een gezamenlijk beeld van wat 'om de hete brij draaien' betekent, hoe het er concreet uit kan zien en waarom we het doen.
- Hebben we onderzocht wat er misgaat in het contact tussen ambtenaren, politici en burgers, en welke nadelen (maar ook voordelen) om de hete brij draaien kan hebben.
- Hebben we onderzocht hoe het voor onszelf voelt als we om de hete brij draaien, wat de gevolgen daarvan zijn en of we het ook anders zouden kunnen en willen.
- Hebben we ons laten inspireren door hoe het ook kan (bijv. met humor, kunst en 'zachtere' manieren van communicatie).
- Hebben we onderzocht welke van deze vormen het beste bij ons passen - als individu en specifiek in de rol van ambtenaar.

Verslag 12 oktober: Ingrediënten verzamelen

- Tijdens de eerste bijeenkomst legden we samen een **fundament** voor de serie. We stonden stil bij vragen als:
 - Hoe kunnen we 'de hete brij' definiëren? Waar gaat het in wezen om?
 - Hoe ziet om de hete brij draaien er concreet uit? Wat zien we onszelf en anderen dan doen, en wat vinden we daarvan?
 - Waarom draaien we er soms omheen?
- Na een toelichting op het programma en een korte meditatie hielden we een **kennismakingsronde** waarin jullie elkaar voorstelden aan de rest van de groep. Dit gaf ons meer inzicht in wat jullie hopen dat de studieclub je gaat brengen en wat jullie zelf komen brengen.
- Daarna nodigde ik jullie uit om jezelf te **positioneren** op een schaal, met aan de ene kant 'ik draai meestal om de hete brij' en aan de andere kant 'ik vind er meestal geen doekjes om en ben juist heel direct'. Deze oefening pasten we eerst toe op ons privéleven en daarna op onze werkcontext. Daarbij vielen enkele dingen op:
 - Gezamenlijk raakten we zo ongeveer het volledige spectrum: van helemaal links tot helemaal rechts en alles daartussenin.
 - Sommigen bleven in beide situaties op dezelfde plek staan, bijv. omdat ze het als zinvol ervaren om soms om de hete brij te draaien. Anderen zeiden juist: privé doe ik het helemaal niet, maar ik heb ontdekt dat het voor bepaalde processen in mijn werk beter is als ik het wel doe - voor mezelf, maar ook voor anderen.
 - Sommigen hadden liever op een andere plek willen staan, bijv. omdat ze graag minder direct zouden willen zijn. Anderen zijn in hun leven al wat opgeschoven van de ene naar de andere kant.
- Vervolgens deden we een **cirkeldialoog**, in meerdere stappen:
 - Individueel 4 minuten schrijven over de vraag: 'Wat vind ik van om de hete brij draaien, en waarom vind ik dat?'
 - In groepjes van 3 à 4 delen wat jullie hadden opgeschreven (zonder een reactie te geven met woorden of lichaamstaal/mimiek).
 - Individueel nog eens 2 minuten schrijven over dezelfde vraag, gevoed door wat jullie in de kleine groepjes van elkaar hadden gehoord.
 - Plenair voorlezen wat jullie hadden opgeschreven.
- Een paar van jullie inzichten:

- “Ik zie ‘om de hete brij heen heen draaien’ vooral als iets negatiefs, vervelend, schadelijk zelfs, terwijl het soms wellicht een veel effectiever middel is om je doel te bereiken, of meer in algemene zin om je tot je omgeving te verhouden, dan direct zijn. Wat ik er nu verder van vind, ja daar zeg je me wat. Het is natuurlijk een zaak met twee kanten. De uitdaging is om de juiste houding/toepassing op de juiste momenten te vinden.”
- “Het is niet waardevrij – je kunt het onbewust doen, maar ook bewust. Om een ander niet te kwetsen, of in gelegenheid te stellen ergens mee te komen. Het wordt lastiger naarmate de groep groter is, merk ik. Hoe stem je dan af, is de vraag. Misschien sowieso goed om die afwegingen te onderkennen, en waar dat kan te benoemen.”
- “...soms is het juist fijn als iemand recht op de brij afstapt en er eens een flinke schep van op de tafel kwakt. Zo van ‘kijk, dit is ‘m.’ Maar dat werkt alleen als we tijdens die rituele dans, die cirkelende beweging, er langzaam achter zijn gekomen dat we het in ieder geval over dezelfde brij hebben, hetzelfde perspectief, hetzelfde narratief.”

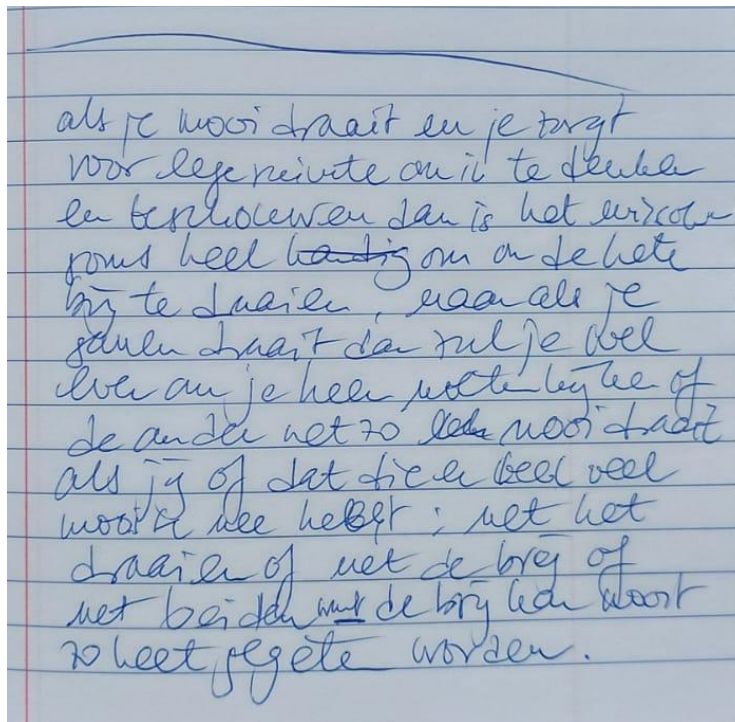

ik vind het lastig dat ik
op mijn werk vaak voel dat
ik om de hete bij moet
heendrijven. En het gevoel
dat daarbij speelt is dat als
ik het spel niet meespeel
ik word uitgesloten met
meer mee mag doen. Dat
men mij dat niet nemen
neemt. En wat ook speelt is
het merels klimmen voel dan
andere die de regels v.d
bravoure en het netwerken
wel begrijpen

in hoeverre wil je branden
aan de hete bij?

2e versie

Om de hete bij draai-
ken soms financieel zijn,
biedt ruimte voor andere
kan ook te lang duren en
meer tot de point zijn,
wat wilt mensen echt, of
echoen ze wat anderen willen
horen. In teamverband zijn dan
instructie voor, en wat iemand
droeft aan tafel te liggen.
Ik vind het leuk dan mee
 bezig te zijn, vergeet dan
soms ook zelf ruimte te
nemen, maar doe dat op
manier die nodig zijn want niet
voel het ik of anders maakt
aan deese

- Met de inzichten van deze oefening op zak, probeerden we samen tot een **definitie** te komen van 'de hete brij'. Wat is het in wezen? Daarbij lieten we ons voeden door twee teksten: '[Wij zijn allemaal geboren hypocrieten](#)' van Leon Heuts en '[Betekent respect eromheen draaien?](#)' van Elke Wiss.
- In ons onderzoek raakten we een heleboel verschillende (mogelijke) **kenmerken**, waaronder:
 - De hete brij heeft te maken met **niet durven te benoemen** wat 'het probleem' is - met niet durven te zeggen wat je voelt of waarneemt. Het is bovendien een **politieke realiteit**: iets wat we overal tegenkomen.
 - Het begint vaak met een **gevoel**. Dat kan ongemak zijn, schaamte, irritatie; iets wat je als individu **ervaart** en waar je je **bewust** van wordt. Als je dat wat je voelt bespreekbaar maakt, hoor je soms achteraf van anderen: 'Fijn dat jij dit inbracht. Ik dacht precies hetzelfde, maar durfde het niet te zeggen.' Dan benoemde jij dus de olifant in de kamer.
 - Tegelijkertijd kunnen we er niet automatisch van uitgaan dat iedereen dat gevoel deelt. Het gaat bij de hete brij namelijk ook om **het naast elkaar bestaan van meerdere perspectieven**: de gewaarwording dat jij een andere kijk op het onderwerp hebt dan de ander(en), wat op zichzelf al ongemak kan veroorzaken. Want wie heeft het dan bij het rechte eind? Er is meestal **niet één waarheid**, en juist dat maakt het ingewikkeld.

- Waarom durven we iets wat als een hete brij voelt niet altijd rechtstreeks te benoemen en draaien we er in plaats daarvan omheen? Dat kan zijn omdat er **macht** in het spel is, en omdat het **negatieve consequenties** voor onszelf kan hebben om het wél te benoemen. Het vereist **moed** om dat dan toch te doen.
- Daarnaast is het niet altijd een kwestie van niet durven, maar ook van simpelweg **niet weten**. De hete brij betreft vaak een complex onderwerp waar we met ons hoofd nog niet bij kunnen. Het is dan **letterlijk** een brij: een dikke pap die we (nog) niet kunnen herleiden tot de individuele ingrediënten. Het kan dan zinvoller zijn om **hap voor hap te doorgronden** welke aspecten 'het probleem' allemaal bevat.
 - Het zou helpen als we als overheid vaker durven te benoemen dat we iets **nog niet weten** (i.p.v. beloftes te doen waarvan we niet weten of we ze waar kunnen maken - wat het vertrouwen in de overheid aantast).
- Om de hete brij draaien kan dus ook een **functie** hebben. Door met elkaar om de brij heen te dansen, kunnen we een verhit onderwerp samen laten **afkoelen**. Als we iets **multi-interpretabel** (lees: vaag) houden, kunnen we er bovendien voor zorgen dat mensen met verschillende perspectieven zich allemaal tot dezelfde brij kunnen verhouden - omdat ze het allemaal op hun eigen manier kunnen uitleggen. Een brij kan de boel dus ook **bij elkaar houden** (al is het nog maar de vraag of dat op de lange termijn ook zo blijft).
- Daarnaast kan het expliciet bestempelen van iets als 'hete brij' - hoe moreel 'goed' dat ook voelt - er juist voor zorgen dat het probleem **nog ingewikkelder** wordt. De situatie raakt dan als het ware nog meer verhit, en het is nog maar de vraag in hoeverre dat bijdraagt aan een oplossing.
- Op andere momenten geldt het tegenovergestelde en is het juist nodig om er **wel** over in gesprek te gaan (bijv. zodat medewerkers intern stoom kunnen afblazen en de brij wat minder heet wordt).
- Het gaat bij dit onderwerp dus o.a. om het vinden van een effectieve balans tussen **impliciete en expliciete communicatie**. Wat wil je bereiken, en welke vormen van gedrag/communicatie helpen je daarbij? Zo kan het bijv. zinvol zijn om wel wollige taal te gebruiken, omdat je daarmee bepaalde juridische gevolgen voorkomt.

- In de volgende bijeenkomst borduren we voort op deze eerste inzichten.

